

בריאות והיגיינה חניכים במעונות

נוהל מס' 4.5

מטרת הנוהל

- לוודא כי החניכים יזכו להשגחה וטיפול רפואי נאות.
- לאפיין מערך בריאות ורפואה מונעת של חניכים במעונות.
- להגדיר מערך טיפול בבעיות רפואיות של חניכים.
- להקנות ידע בתחומי ההיגיינה, הסדר והניקיון.

נושאי הנוהל

1. אחריות לניהול התחום.
2. מידע רפואי ורשומות.
3. רפואה מונעת.
4. עזרה ראשונה, מרפאה וציוד רפואי.
5. קורס עזרה ראשונה.
6. טיפול רפואי בחניכים.
7. נהלי סדר יום בתחום שמירת היגיינה, ניקיון, וביקורות.
8. תוכניות אישיות וקבוצתיות להקניית ידע בתחום.

1. אחריות לניהול התחום

אם הבית /רכז הפנימייה/ רכז/ת הבית אחראי/ת לתחום הבריאות וההיגיינה של החניכים במעון פרטנית וקבוצתית.

2. מידע רפואי ורשומות

- 2.1 בעת קליטת חניך חדש במעון, ידאג הגורם האחראי במעון לאסוף כל מידע רפואי רלוונטי מהורי החניך ומהגורם המפנה ו/או ממסגרות חוץ ביתיות קודמות אם ישנן כאלה.
- 2.2 בעת קליטת חניך חדש, ידאג הגורם האחראי במעון לקבל את הכרטיס המגנטי של קופת החולים של החניך, שיעמוד לרשות החניך במשך כל תקופת שהותו במעון.
- 2.3 הגורם האחראי במעון יעביר לרופא בקופת החולים הקרובה למעון את כל המידע הרפואי שאסף לגבי מצבו הרפואי של החניך.
- 2.4 הגורם האחראי במעון ינהל תיק רפואי לכל חניך בו ירוכז כל המידע הרפואי, בדיקות רפואיות, טיפולים רפואיים וכן כל תרשומת רפואית המתעדת את מצבו הרפואי של החניך במהלך שהותו במעון.

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לנוער, צעירים ושירותי תקון
רשות חסות הנוער

3. רפואה מונעת

3.1 רפואת שיניים

הגורם האחראי במעון יוודא כי כל חניך יעבור בדיקת שיניים אחת לשנה אצל רופא שיניים ושיננית.

3.2 רפואת עור/מין ונשים

כל נערה תופנה לבדיקה תקופתית מונעת אחת לשנה. הבדיקה מותנית בהסכמת הנערה. הגורם האחראי במעון יערוך מעקב רפואי שוטף אחרי כל חניך.

4. עזרה ראשונה, מרפאה וציוד מקצועי

- 4.1 בכל מעון תהיה ערכת עזרה ראשונה תקינה וברת תוקף במקום ידוע, נגיש ונעול. (מצ"ב נספח 1)
- 4.2 במעון בו אין חדר מרפאה ושירותי אחות, תהיה פינת רפואה בחדר אם הבית/רכז הפנימייה/רכז בית.
- 4.3 בחדר מרפאה יהיה ארון תרופות נעול, כיור, שירותים צמודים ומיטת בדיקה.
- 4.4 הציוד הרפואי יהיה בהתאם לתקן ובר תוקף (ראה פירוט ציוד רפואי בנספח 2)
- 4.5 בכל מעון ימצא תיק עזרה ראשונה מיוחד המיועד לטיולים ופעילויות חוץ (נספח מס' 3).
- 4.6 אם הבית/רכז פנימייה/רכז בית, והמדריכים החינוכיים חייבים לעבור הכשרה מתאימה ומוכרת בתחום הגשת עזרה ראשונה.

5. קורס עזרה ראשונה

ככלל רשות חסות הנוער תדאג להעברת קורס עזרה ראשונה אחת לשנה לצוותי המעונות.

- 5.1 קורס עזרה ראשונה יעברו בכל הוסטל מינימום שני עובדים.
- 5.2 במעונות בהם פועלות יותר מקבוצה אחת, יעברו את הקורס עובד אחד מכל קבוצה ובנוסף שני עובדים מכלל צוות המעון.
- 5.3 אחת לשלוש שנים יתקיים רענון.
- 5.4 על מנהל המעון מוטלת האחריות לוודא כי בכל נקודת זמן יהיו עובדים שעברו את הקורס.

6. טיפול רפואי בחניכים

- 6.1 חניך ייבדק בדיקה רפואית מקיפה תוך חודש מיום קליטתו (במידה והנקלט ללא בדיקה).
- 6.2 כל החניך יקבל טיפול רפואי שוטף וכמו כן יעבור בדיקה רפואית שגרתית אחת לשנה.
- 6.3 **חיסונים** - חיסונים יינתנו לחניכים בהתאם למדיניות משרד הבריאות (חיסון "אוכלוסייה צעירה").
- 6.4 לכל חניך יהיה פנקס חיסונים אשר ישמר בתיקו הרפואי של החניך.
- 6.5 אם הבית/רכז פנימייה/רכז בית יוודא ביצוע פעולות חיסון.
- 6.6 בכל קבוצה ימונה אחראי לכך שחניכים אשר חייבים לקבל תרופות, אכן יקבלו אותן עפ"י הנחיות הרופא.
- 6.7 ייעשה מעקב בכתב על כל מתן/נטילת תרופות לכל חניך.

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לנוער, צעירים ושירותי תקון
רשות חסות הנוער

7. נהלי סדר יום בתחום שמירת היגיינה, ניקיון, וביקורות

- 7.1 כל מעון יקבע בתקנון הפנימי של סדר היום הקצאת זמן ייחודית לפעילויות הבאות:
- א. רחצה.
  - ב. סדר וניקיון בחדרים.
  - ג. סדר וניקיון בשטחים ציבוריים.
  - ד. מסירה, החלפה וקבלה של כביסה על סוגיה.
- 7.2 כל מעון יקבע נהלים פנימיים הנוגעים לתחומים הבאים:
- א. לבוש מותאם לסוגי הפעילויות - עבודה, לימודים, פנאי, שינה.
  - ב. סידורי מיטה בבוקר ובערב.
  - ג. סידור ארונות וארוניות.
  - ד. נוהלי התנהגות בחדר האוכל.
- 7.3 האחריות לביצוע הנהלים ומעקב אחריהם תהיה על.
- 7.4 מנהל המעון יחד עם האחראי לתחום ההיגיינה והבריאות יקבעו את מתכונת התורנויות לביצוע פעולות ניקיון וסדר שאינן אישיות, וכן יגדירו תפקידים בתחום.
- 7.5 ביקורות:
- 7.5.1 אם הבית תבקר מדי יום בחדרי הנערים ובשטחים הציבוריים.
  - 7.5.2 הרכז החינוכי יערוך ביקורות אחת לשלושה ימים.
  - 7.5.3 מנהל המעון יקיים ביקורת פעם בשבוע.

8. תוכניות אישיות וקבוצתיות להקניית ידע בתחומי ההיגיינה, הבריאות, ניקיון וסדר

- 8.1 אם הבית/רכז פנימייה/רכז בית יהיה אחראי לייזום תכניות הדרכה פרטניות לחניכים הסובלים מבעיות מיוחדות בתחום הנ"ל.
- 8.2 אם הבית/רכז בית יהיה אחראי לייזום תוכניות קבוצתיות בנושאים הבאים:
- א. שמירה על היגיינה אישית, קבוצתית ומעונית.
  - ב. הסברה בנושא כינמת - מניעה וטיפול.
  - ג. מניעת מחלות מידבקות, זיהומיות וכו'.
  - ד. שמירת היגיינת הפה.
  - ה. טיפוח הגוף.
  - ו. טיפוח החדרים, וסביבת החיים במעון.

נספחים

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לנוער, צעירים ושירותי תקון
רשות חסות הנוער

ערכת עזרה ראשונה בסיסית – נספח מס' 1

נוזלים	טיפות	משחות	כדורים	חומרי חבישה	כללי
1. חיטוי 2. גירוי עור 3. טיפול כינמת	1. טיפות אוזניים 2. טיפות עיניים 3. טיפות אף	1. לחבישה 2. משחה אנטי ביוטית. 3. נוגד פטריות 4. להרגעת גרודים מעקיצות יתושים וכי 5. לטיפול בגרדת 6. נגד כוויות.	1. כדורים להורדת חום וכאבים 2. שיכוך כאבי גרון 3. הצטננות קשה 4. נוגד אלרגיה 5. נוגד בחילות 6. נוגד שלשולים. 7. נוגד כאבי שרירים וגב 8. כאבי מחזור (בנות). 9. נוגד עצירות	1. תחבושת גזה 2. פדים גזה 3. פלסטרים בודדים 4. פלסטר בגליל. 5. צמר גפן. 6. משולשים לקיבוע. 7. חוסם עורקים. 8. תחבושות אלסטיות.	1. מד חום. 2. כפפות חד פעמיות 3. מספרים 4. מי חמצן 5. יוד 6. במעון של נערות - פדים וטמפונים.

ציוד מרפאה נספח מס' 2

חומרי חבישה	מכשירים	ריהוט
1. כפפות חד פעמיות. 2. תחבושות קטנות וגדולות. 3. סופרטול. 4. פלסטרים. 5. רשת בגדלים שונים. 6. גזה סטרילית. 7. צמר גפן. 8. משולשים. 9. אגד מדבק. 10. תחבושות אלסטיות. 11. סבון פולידין. 12. מי חמצן 3% 13. אלכוהול 70% 14. יוד פולידין. 15. משחת פולידין. 16. משחת איכטיוול. 17. משחת סילברול. 18. טלק רגיל. 19. טלק יודנציל. 20. שמפו לכינים.	1. מד לחץ דם. 2. אוטוסקופ. 3. סטטוסקופ. 4. בקבוק גומי (לקירור וחימום). 5. מזרק לשטיפת אוזניים. 6. יומן מרפאה. 7. חוסם ורידים. 8. מזרקים + מחטים. 9. קופסאות פלסטיק לאחסון. 10. כליה (לפסולת). 11. מכשיר אינהלציה. 12. מספרים קטנות וגדולות. 13. מודדי חום. 14. מסרק לכינים. 15. אפליקטורים. 16. שפדלים. 17. מגש. 18. פינצטה כירורגית.	1. מיטה 2. שולחן משרדי וכיסאות 3. רגלית לחבישת רגלים 4. ארון תאים ומגירות אחסון. 5. אלונקה 6. משקל 7. מקרר 8. קומקום חשמלי.

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לנוער, צעירים ושירותי תקון
רשות חסות הנוער

תיק עזרה ראשונה לטיולים – נספח מס' 3

תיק עזרה ראשונה

כמות	פריטים
10	1. אגדים
1	2. איספלנית נייר
2	3. חוסם עורקים גומי
1	4. מספריים
10	5. משולשי בד
1	6. סד פלסטי ליד
10	7. סיכות בטחון
20	8. פד גזה 3X3 סטרילי
10	9. פד לחיטוי עור
10	10. פד יוד
8	11. תחבושת אישית
2	12. תחבושת אישית בינונית
1	13. תחבושת לכוויה

לתיק זה יש להוסיף כדורים לשיכונך כאבים ונוגדי בחילות